[2023] 15 S.C.R. 404: 2023 INSC 902

ମାମଲାର ବିବରଣୀ

ବିଚିତ୍ରାନନ୍ଦ ବେହେରା

ବନାମ

ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଓ ଅନ୍ୟମାନେ

(ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 6664/2023)

ଅକ୍ଟୋବର 11, 2023

[ବିକ୍ରମ ନାଥ ଏବଂ ଅସାନୁଦ୍ଦିନ ଅମାନୁଲ୍ଲା, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଦ୍ୱୟ]

ମୁଖ୍ୟ ସାରାଂଶ

ବିଚାର ପାଇଁ ପ୍ରସଙ୍ଗ: ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷା ପ୍ରଶିକ୍ଷକ (ପିଇଟି) ପଦବୀରେ ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 5 ଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତିକୁ ଅନୁମୋଦନ କରିବାକୁ ଏବଂ ତାଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ବ୍ଲକ ଅନୁଦାନ ଜାରି କରିବାକୁ ରାଜ୍ୟକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିବା ରାଜ୍ୟ ଶିକ୍ଷା ନ୍ୟାୟାଧିକଙ୍କ ରାୟ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାୟର ହୋଇଥିବା ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରିବାରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ଥିଲେ କି ।

ସେବା ଆଇନ - ବିଳମ୍ବ/ତ୍ରୁଟି - ସମ୍ପୃକ୍ତ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ପିଇଟି ର ଏକମାତ୍ର ପଦବୀ - 28.12.1992ରେ ଗଠିତ ପରିଚାଳନା କମିଟିର ତା 07.01.1993 ରିଖର ପ୍ରସ୍ତାବ ଆଧାରରେ 10.01.1993 ରୁ ସମ୍ପୃକ୍ତ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ପିଇଟି ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା ଦାବି କରି ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 5 ନ୍ୟାୟାଧିକଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କର ତା 02.04.2005 ରିଖର ଅନୁମୋଦନ ଆଦେଶକୁ ଆପତ୍ତି କରିଥିଲେ - ଦାବି, ଯଦି ବିଳମ୍ବରେ ହୋଇଥାଏ:

ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହେଲା: 15.12.1992 ରେ ଗଠିତ ପରିଚାଳନା କମିଟି ଦ୍ୱାରା ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଉକ୍ତ ପରିଚାଳନା କମିଟି ସପକ୍ଷରେ 11.01.1993ରୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ରହିତାଦେଶ ଜାରି ରହିଥିବା ସମୟରେ 14.05.1994 ରେ ନିଯୁକ୍ତି ଦିଆଯାଇଥିଲା - ତେଣୁ, ଉପରୋକ୍ତ ପରିଚାଳନା କମିଟି ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତିକୁ ସ୍ୱତଃ ବେଆଇନ କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ କିମ୍ବା ମୂଳରୁ ଅସିଦ୍ଧ ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ - ଆହୁରି, ସେହି ସମୟରେ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ପିଇଟି ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି 15.10.1993 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ ଜାରି ରଖିଥିଲେ, ଯେତେବେଳେ ତାଙ୍କୁ ବରଖାସ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା - ତେଣୁ, 07.01.1993 ରେ ପଦବୀ ଖାଲି ନ ଥିବାରୁ, ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 5 ଙ୍କୁ ତା 07.01.1993 ରିଖର ପ୍ରସ୍ତାବ ଦ୍ୱାରା 10.01.1993 ରେ ଜାରି ହୋଇଥିବା ନିଯୁକ୍ତି ପତ୍ର ମାଧ୍ୟମରେ ନିଯୁକ୍ତ କରାଯାଇ ପାରି ନଥାନ୍ତା - ଆହୁରି ମଧ୍ୟ, ଯେତେବେଳେ 11.01.1993 ତାରିଖର ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ ଆଦେଶକୁ ଉଠାଇ ଦିଆଯାଇଥିଲା, 15.12.1992 ରେ ଅନୁମୋଦିତ ପରିଚାଳନା କମିଟିର କାର୍ଯ୍ୟକାଳ ସମାପ୍ତ ହୋଇସାରିଥିଲା - ଯେହେତୁ 15.12.1992 ରେ ଗଠିତ ପରିଚାଳନା କମିଟି ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ

ଆଦେଶ ଆଧାରରେ ଏବଂ ଏପରିକି ମାମଲାର ସମାଧାନ କରୁଥିବା ଅନ୍ତିମ ଆଦେଶରେ ମଧ୍ୟ ଏହାର ପୂର୍ଣ୍ଣ କାର୍ଯ୍ୟକାଳ ପାଇଁ ଜାରି ରହିଥିଲା, ତେଣୁ ଉକ୍ତ ପରିଚାଳନା କମିଟି ଦ୍ୱାରା ନିଆଯାଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଉପରେ କୌଣସି ପ୍ରତିକୂଳ ମନ୍ତବ୍ୟ ଦିଆଯାଇ ନଥିଲା, ଏହି ତଥ୍ୟ ସହିତ ଯେ ଆବେଦନକାରୀ ତାଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତି ପରଠାରୁ ହିଁ ପଦବୀରେ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ନିର୍ବାହ କରିବା ଜାରି ରଖିଥିଲେ, ଯାହା ତାଙ୍କୁ ତିନି ଥର ନିର୍ବାଚନ କର୍ତ୍ତବ୍ୟରେ ପଠାଯାଇଥିବାରୁ ପ୍ରମାଣିତ ଏବଂ ପ୍ରତିପାଦିତ, ଯାହା ଆବେଦନକାରୀ ପ୍ରକୃତରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥିଲେ ଏବଂ ପଦବୀରେ ଜାରି ରଖିଥିଲେ ବୋଲି ଯଥେଷ୍ଟ ସୂଚକ ଅଟେ - ଆହୁରି ମଧ୍ୟ, ସକ୍ଷମ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 5 ଉକ୍ତ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ୟ ଏକ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ କାମ କରିଥିବାର ତଥ୍ୟ ବିଷୟରେ ଏକ ସିଦ୍ଧାନ୍ତକୁ ଆସିଥିଲେ - ଅଧିକନ୍ତୁ, 12 ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ (07.01.1993 ରୁ 04.05.2005), ସମ୍ପୃକ୍ତ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଏକମାତ୍ର ପିଇଟି ପଦବୀରେ ତାଙ୍କ ଦାବୀକୁ ଦୃଢ ସମର୍ଥନ କରି ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 5 କୌଣସି ବିଚାର ମଞ୍ଚ ସମ୍ମୁଖରେ ଯାଇ ନଥିଲେ । ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 5 ବିଳମ୍ବ ଏବଂ ତ୍ରୁଟି ଆଧାରରେ ଅନୁପଯୁକ୍ତ ହେବା ଉଚିତ୍, ଯାହା ବିଶେଷ କରି ସେବା ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ, ସମ୍ମତିର ସଙ୍କେତ ସହିତ ସଂଲଗ୍ନ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏବଂ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କର ରାୟକୁ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ କରିଦିଆଯାଇଛି - ଆବେଦନକାରୀ 14.05.1994 ରୁ ସେବାକୁ ଗଣନା କରି ସମସ୍ତ ଆନୁସଙ୍ଗିକ ଲାଭ ସହିତ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ପିଇଟି ପଦବୀରେ ରହିବାକୁ ହକଦାର - ତଥାପି, ଓଡିଶା ରାଜ୍ୟ ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 5 ଙ୍କୁ ଏକକାଳୀନ 3 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ପ୍ରଦାନ କରିବ, ଏହା ଏକ ପୂର୍ବ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ଗଠନ କରିବ ନାହିଁ - ଓଡ଼ିଶା ଶିକ୍ଷା ଅଧିନିୟମ, 1969 - ଧାରା 24-B - ଅନୁଦାନ ସହାୟତା ଆଦେଶ, 2004 - ଭାରତର ସମ୍ବିଧାନ - ଅନୁଚ୍ଛେଦ 142 - ସମ୍ମତି ।

ଉଲ୍ଲେଖିତ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସନ୍ଦର୍ଭଗୁଡ଼ିକର ତାଲିକା

ବିବେକାନନ୍ଦ ଦାସ ବନାମ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ 1997 (II) OLR 122 - ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ନୁହେଁ ବୋଲି ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହେଲା ।

ଭାରତ ସଂଘ ବନାମ ତାରସେମ୍ ସିଂ (2008) 8 SCC 648 [2008] 12 SCR 104; *ଭାରତ ସଂଘ ବନାମ ଏନ୍. ମୁରୁଗେସନ୍* (2022) 2 SCC 25; *ଅଧକ୍ଷ, ଷ୍ଟେଟ୍ ବ୍ୟାଙ୍କ ଅଫ୍ ଇଣ୍ଡିଆ ବନାମ ଏମ୍.ଜେ. ଜେମ୍ସ* (2022) 2 SCC 301 - ନିର୍ଭରଶୀଳତା ରଖାଯାଇଥିଲା ।

ଆକ୍ଷେପିତ ଆଦେଶ ଏବଂ ଉପସ୍ଥିତି ସହିତ ଅନ୍ୟ ମାମଲାଗୁଡ଼ିକର ବିବରଣୀ

ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ଅଧିକାରିତା: ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 6664/2023 ।

ଏଫ୍.ଏ.ଓ. ନଂ. 497/2008ରେ ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକଙ୍କର ତା 18.01.2017 ରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ।

ଉପସ୍ଥିତ:

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ଓକିଲ ସୌମ୍ୟଜିତ୍ ପାଣି, ଐଶ୍ୱରୀ ବାଜପେୟୀ, ବିନୋଦ କନ୍ନା ବି. ।

ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ତରଫରୁ ବରିଷ୍ଠ ଓକିଲ ଭରତ ସାଙ୍ଗଲ୍, ନଗରକଚ୍ଚି କାର୍ତ୍ତିକ ଉଦୟ, ସୁଶ୍ରୀ ବବିତା କୁଶୱାହା, ସୁଶ୍ରୀ ମଞ୍ଜୁଳା ଗୁପ୍ତା, ପ୍ରେମ ସୁନ୍ଦର ଝା, ଏମ୍. ଡି. ପାଣ୍ଡେ, ନିରଞ୍ଜନ ସାହୁ, ଶିବ ଶଙ୍କର ମିଶ୍ର, ଶ୍ରୀମତୀ ପ୍ରଭାତୀ ନାୟକ, ଦେବବ୍ରତ ଦାଶ, ସୁଶ୍ରୀ ଅପୂର୍ବା ଶର୍ମା, ରାଜ କୁମାର ମେହେଟ୍ଟା, ସୁଶ୍ରୀ ହିମାଂଶୀ ଆଣ୍ଡଲେ ।

ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ରାୟ/ଆଦେଶ

ରାୟ

ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଅସାନୁଦ୍ଦିନ ଅମାନୁଲ୍ଲା

ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ଓକିଲଙ୍କୁ ଶୁଣିଲୁ ।

2. ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା ।

3. ବର୍ତ୍ତମାନ ଆବେଦନଟି ଏଫ୍.ଏ.ଓ. ସଂଖ୍ୟା 497/2008 ରେ ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକଙ୍କ (ଏହାପରେ "ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ" ଭାବରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି) ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ତା 18.01.2017 ରିଖର ରାୟ (ଏହାପରେ "ଆକ୍ଷେପିତ ରାୟ" ଭାବରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି) ବିରୁଦ୍ଧରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶିତ ହୋଇଛି, ଯେଉଁଥିରେ ପୁରୀ ଜିଲ୍ଲାର ନାଧନାଠାରେ ଥିବା ଗ୍ରାମ ପଞ୍ଚାୟତ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ସାଇଲୋ (ଏହା ପରେ "ବିଦ୍ୟାଳୟ" ଭାବରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି) ରେ ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷା ପ୍ରଶିକ୍ଷକ (ଏହାପରେ "ପିଇଟି" ଭାବରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି) ପଦବୀରେ ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 5 ଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତିକୁ ଅନୁମୋଦନ କରିବାକୁ ଏବଂ ତାଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ 01.01.2004 ଠାରୁ[1] ବ୍ଲକ ଅନୁଦାନ ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 1 ଏବଂ 2 କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇ ଜି.ଆଇ.ଏ. ମାମଲା ସଂଖ୍ୟା 39/2005 ରେ ରାଜ୍ୟ ଶିକ୍ଷା ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ, ଓଡ଼ିଶାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ତା 15.11.2008 ରିଖର ରାୟ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାୟର ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରାଯାଇଛି ।

ତଥ୍ୟାତ୍ମକ ବର୍ଣ୍ଣକ୍ରମ :

4. ଏହି ବିଦ୍ୟାଳୟ 1987 ମସିହାରେ ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଏହା ମଧ୍ୟ ସ୍ୱୀକୃତି ଲାଭ କରିଥିଲା । 29.11.1990ରେ ବିଦ୍ୟାଳୟର ପ୍ରଥମ ପରିଚାଳନା କମିଟି ଗଠନ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଏକ ଅନ୍ତରାଳ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଭାବରେ 18.05.1991 ରେ ପିଇଟି ପଦବୀରେ ଜଣେ ଅବସରପ୍ରାପ୍ତ ସରକାରୀ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଶାରୀରିକ ଶିକ୍ଷା ପ୍ରଶିକ୍ଷକ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲେ । ବିଦ୍ୟାଳୟ ନିରୀକ୍ଷକ, ପୁରୀ ମଣ୍ଡଳ, ପୁରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ତା 15.12.1992 ରିଖ ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳନା କମିଟି ପୁନର୍ବାର ଗଠିତ ହୋଇଥିଲା । ତେବେ, 28.12.1992 ରେ ବିଦ୍ୟାଳୟ ନିରୀକ୍ଷକ କେତେକଙ୍କ ନାମ ବଦଳାଇ ପରିଚାଳନା କମିଟିର ଗଠନରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିଥିଲେ । 28.12.1992 ରେ

[1] ଏହାପରେ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ କରାଯାଇଛି ଏବଂ "ପ୍ରଭାବୀ" ଭାବରେ ସୂଚିତ କରାଯାଇଛି ।

ବିଚିତ୍ରାନନ୍ଦ ବେହେରା ବନାମ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଓ ଅନ୍ୟମାନେ
[ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଅସାନୁଦ୍ଦିନ ଅମାନୁଲ୍ଲା]

ଗଠିତ ପରିଚାଳନା କମିଟିକୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ଅନୁମୋଦନକୁ ଓଜେସି ସଂଖ୍ୟା 80/1993 ରେ 15.12.1992 ରେ ଗଠିତ ପରିଚାଳନା କମିଟିର ସଚିବଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଆପତ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା, ଯିଏ 11.01.1993 ର ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳନା କମିଟିର ପୁନର୍ଗଠନ କରିଥିବା ତା 28.12.1992 ରିଖର ଆଦେଶର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା ଉପରେ ସ୍ଥଗିତାଦେଶ ଦେଇଥିଲେ । 15.12.1992 ରେ ଗଠିତ ପରିଚାଳନା କମିଟି 14.05.1994 ରେ ପିଇଟି ପଦବୀରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତ କରିଥିଲେ । ତେବେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ 11.01.1993 ତାରିଖର ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ ଆଦେଶକୁ 18.12.1995 ରେ ଉଠାଇ ଦିଆଯାଇଥିଲା, କାରଣ 15.12.1992 ରେ ଅନୁମୋଦିତ ପରିଚାଳନା କମିଟିର କାର୍ଯ୍ୟକାଳ ସମାପ୍ତ ହୋଇସାରିଥିଲା । ବିଦାୟୀ ପରିଚାଳନା କମିଟି ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ପ୍ରସ୍ତାବର ସୁପାରିଶ ଉପରେ ଯେତେବେଳେ ନୂତନ ପରିଚାଳନା କମିଟିର ପୁନର୍ଗଠନ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ 03.07.1996 ରେ ଅନୁମୋଦନ କରାଯାଇଥିଲା, ଓଜେସି ସଂଖ୍ୟା 6687/1996 ରେ ଏହାକୁ ପୁନର୍ବାର ଆପତ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା । ଉଭୟ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ (ଓଜେସି ସଂଖ୍ୟା 80/1993 ଏବଂ 6687/1996)ରେ 23.07.1999 ତାରିଖ ବିଶିଷ୍ଟ ମିଳିତ ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ 03.07.1996 ତାରିଖର ଅନୁମୋଦନ ଆଦେଶକୁ ରଦ୍ଦ କରିଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ବିଦ୍ୟାଳୟର ପରିଚାଳନାର ଦାୟିତ୍ୱରେ ରହିବାକୁ ବିଦ୍ୟାଳୟ ନିରୀକ୍ଷକଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ । ପରେ, ଯେତେବେଳେ ଅନୁଦାନ ସହାୟତା ଆଦେଶ, 2004 ଅଧୀନରେ 01.01.2004 ରୁ ବ୍ଲକ ଅନୁଦାନ (ଗୁଡ଼ିକ) ଗ୍ରହଣ କରିବା ପାଇଁ ଆବେଦନ ଆହ୍ୱାନ କରାଯାଇଥିଲା, ସେତେବେଳେ ବିଦ୍ୟାଳୟ ନିରୀକ୍ଷକ ଶିକ୍ଷକ ଏବଂ ଅଣ-ଶିକ୍ଷକ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତିକୁ ଅନୁମୋଦନ କରି 02.04.2005 ରେ ଏକ ଆଦେଶ ପାରିତ କରିଥିଲେ, ଯେଉଁଠାରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ନାମ ସ୍ଥାନ ପାଇଥିଲା ଏବଂ ତାଙ୍କୁ ବ୍ଲକ ଅନୁଦାନ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ହକଦାର କରାଯାଇଥିଲା ।

ଏହା ଫଳରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଅନୁମୋଦନ ଆଦେଶକୁ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଆପତ୍ତି କରି ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 5 ଓଡ଼ିଶା ଶିକ୍ଷା ଅଧିନିୟମ, 1969 ର ଧାରା 24-B ଅଧୀନରେ ଜି.ଆଇ.ଏ. ମାମଲା ସଂଖ୍ୟା 39/2005 ଦାୟର କରିଥିଲେ । 28.12.1992 ରେ ଗଠିତ ପରିଚାଳନା କମିଟି ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା 07.01.1993 ର ପ୍ରସ୍ତାବ ଆଧାରରେ 10.01.1993ରୁ ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 5 ସମ୍ପୃକ୍ତ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ପିଇଟି ଭାବରେ ଜାରି ରହିଥିବା ଦାବି କରିଥିଲେ । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ସେବାକୁ ଅନୁମୋଦନ ଦିଆଯାଇଥିବା 02.04.2005 ତାରିଖର ଆଦେଶକୁ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ 15.11.2008 ତାରିଖର ରାୟ ମାଧ୍ୟମରେ ରଦ୍ଦ କରିଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ଆହୁରି ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 5 ଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତିକୁ ଅନୁମୋଦନ କରିବାକୁ ଏବଂ ତାଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ 01.01.2004 ଠାରୁ ବ୍ଲକ ଅନୁଦାନ ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ । ତାହା ଉପରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ମୁଖରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ଆପତ୍ତିକୁ ଆକ୍ଷେପିତ ରାୟ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯାଇଥିଲା ।

<u>ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉପସ୍ଥାପନ:</u>

6. ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ବିଦ୍ୱାନ ଓକିଲ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ ଯେ 15.12.1992 ରେ ଗଠିତ ପରିଚାଳନା କମିଟି ଦ୍ୱାରା ଏହା ସପକ୍ଷରେ ସ୍ଥଗିତାଦେଶ ମଞ୍ଜୁର ହେବାର ବହୁ ପରେ 20.04.1994 ତାରିଖର ବିଜ୍ଞାପନ ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା, ଏବଂ ପିଇଟି ଏବଂ ଅନ୍ୟ 3 ଟି ପଦବୀ ପାଇଁ 11.05.1994 ରେ ସାକ୍ଷାତକାର କରାଯାଇଥିଲା ।

7. ଏହା ନିବେଦନ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଅନ୍ୟ ତିନିଜଣଙ୍କ ସହିତ ଆବେଦନକାରୀ 14.05.1994 ରେ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ ଯଥାଯଥ ଯୋଗ୍ୟ ହୋଇ ଏବଂ ନିରବଚ୍ଛିନ୍ନ ଭାବରେ ସେବା ପ୍ରଦାନ କରି ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲେ ।

8. ବିଜ୍ଞ ଓକିଲ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଛନ୍ତି ଯେ ଯଦିଓ ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 5 ଙ୍କର ଦାବି ତାଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତି ପତ୍ର ଏବଂ 1993 ବର୍ଷର ଯୋଗଦାନ ପତ୍ର ଉପରେ ଆଧାରିତ, କିନ୍ତୁ ସେ 1993 ରୁ 2005 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କିମ୍ବା ତା'ପରେ ମଧ୍ୟ ସେବାରେ ତାଙ୍କର ନିରନ୍ତରତା ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବାକୁ କୌଣସି ନଥିଯୁକ୍ତ ପ୍ରମାଣ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଛନ୍ତି । ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 5 ଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ପରିଚାଳନା କମିଟିର ନିଯୁକ୍ତି ପତ୍ର ଏବଂ ପ୍ରସ୍ତାବ ଅସିଦ୍ଧ ଏବଂ ମନଗଢ଼ା ଥିଲା କାରଣ ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 5 ଙ୍କୁ 28.12.1992ରେ ପରିଚାଳନା କମିଟି ଗଠନ ହେବାର 14 ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଅର୍ଥାତ୍ 10.01.1993 ରେ ନିଯୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ତା 11.01.1993 ରିଖର ସ୍ଥଗିତାଦେଶର ଗୋଟିଏ ଦିନ ପୂର୍ବରୁ ଅଟେ । ଏହା ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିଲା ଯେ ନିଯୁକ୍ତିର ଏକ ନକଲି ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ସୂଚିତ କରୁଥିବା ତାରିଖ ସତ୍ତ୍ୱେ, ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 5 ପ୍ରକୃତରେ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ତାଙ୍କ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପାଳନ କରିଥିଲେ, ଯାହା ଦ୍ୱାରା ତାଙ୍କ ସେବା ଅନୁମୋଦିତ ହେବାର ଅଧିକାର ମିଳିଥାଏ, ଯାହା ଅନୁଦାନ-ସହାୟତା/ବ୍ଲକ ଅନୁଦାନ ଆକାରରେ ଦରମା ପାଇଁ ଏକ ପୂର୍ବ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ସର୍ତ୍ତ, ବୋଲି ଦର୍ଶାଉଥିବା କୌଣସି ଦସ୍ତାବିଜ/ନଥି ଅଭାବରେ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ କେବଳ ଉପରୋକ୍ତ ଦୁଇଟି ଦସ୍ତାବିଜ ଆଧାରରେ ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 5 ଙ୍କୁ ଆଶ୍ୱସ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ 1994 ରୁ 2005 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପରିଚାଳନା କମିଟିର ସଂକଳ୍ପ ପୁସ୍ତକ ଏବଂ କର୍ମଚାରୀ ଉପସ୍ଥାନ ପଞ୍ଜିକା ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀ (ଗୁଡ଼ିକ) ଯେପରିକି 11.07.2006 ତାରିଖର ଯାଞ୍ଚ ରିପୋର୍ଟର ଉପଯୁକ୍ତ ଯାଞ୍ଚ/ଅନୁଧ୍ୟାନ ପରେ ଏହା ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିଲା ଯେ ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 5 ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଏକ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଅର୍ଥାତ୍ ଶ୍ରୀ ଠାକୁର ନିଗମାନନ୍ଦ ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ତେରୁଣ୍ଡିଆରେ ମଧ୍ୟ ଶିକ୍ଷକ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥିଲେ ।

9. ବିଜ୍ଞ ଓକିଲ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ ଯେ ଉପଯୁକ୍ତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ସହିତ ସମ୍ପୃକ୍ତ ବିଜ୍ଞାପନ, ପ୍ରସ୍ତାବ, ନିଯୁକ୍ତି ପତ୍ର, ଉପସ୍ଥାନ ପଞ୍ଜିକା ଏବଂ ନବୀକରଣ ପଞ୍ଜିକାର ନଥିରୁ ତଥ୍ୟଗୁଡିକ ବିଧିବଦ୍ଧ ଭାବରେ ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଛି; ଏବଂ ଏହି ପୃଷ୍ଠଭୂମିରେ, ସେ ବ୍ଲକ ଅନୁଦାନ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ଯୋଗ୍ୟ ବୋଲି 02.04.2005 ତାରିଖ ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ଅନୁମୋଦିତ ହୋଇଥିଲେ ।

10. ବିଜ୍ଞ ଓକିଲ ଆହୁରି ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ ଯେ ବିଦ୍ୟାଳୟ ନିରୀକ୍ଷକ ତାଙ୍କ ପ୍ରତି ସତ୍ୟପାଠରେ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ କହିଛନ୍ତି ଯେ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ନିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି ନାହାଁନ୍ତି ଏବଂ ବିଦ୍ୟାଳୟ କିମ୍ବା ନିରୀକ୍ଷକ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରେ ମଧ୍ୟ ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 5 ଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତି ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ କୌଣସି ନଥି ଉପଲବ୍ଧ ନାହିଁ । ଏହିପରି, ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 5 ଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତି ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ନଥି ସମ୍ବନ୍ଧରେ କୌଣସି ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଦେଇନାହାଁନ୍ତି ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ମଧ୍ୟ ରାଜ୍ୟର ସକ୍ଷମ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ବିଧିବଦ୍ଧ ଭାବରେ ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇ ସମ୍ପୃକ୍ତ ସମସାମୟିକ ନଥିରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇଥିବା ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ତଥ୍ୟମୂଳକ ଗୁଚ୍ଛକୁ ଅଣଦେଖା କରିବାରେ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ତ୍ରୁଟି କରିଛନ୍ତି । ଏହା ମଧ୍ୟ ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ନିମ୍ନରେ ଥିବା ଦୁଇଟି ବିଚାରପୀଠ 23.07.1999 ର ଆଦେଶରେ 'ଦକ୍ଷ ପରିଚାଳନା' ଶବ୍ଦକୁ ଭୁଲ ଭାବରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିଛନ୍ତି, ଯାହା କେବଳ ପରିଚାଳନା କମିଟିର ଭବିଷ୍ୟତ ପୁନର୍ଗଠନ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏକ ପ୍ରସ୍ତାବ ପଠାଇବା ସନ୍ଦର୍ଭରେ ଥିଲା ଏବଂ 15.12.1992 ରେ ଗଠିତ ପରିଚାଳନା କମିଟି ଦ୍ଵାରା ନିଯୁକ୍ତି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ କୌଣସି ପ୍ରାସଙ୍ଗିକତା ନାହିଁ, ଯାହା କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ଏପରିକି 'କାର୍ଯ୍ୟତଃ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ' ନୀତି ଉପରେ ମଧ୍ୟ ଅକ୍ଷମ କିମ୍ବା ବେଆଇନ ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ, ଯେତେବେଳେ କି 15.12.1992 ରେ ଗଠିତ ପରିଚାଳନା କମିଟି ଛଅ ବର୍ଷ ଧରି ବିଦ୍ୟାଳୟ ପରିଚାଳନା କରିଥିଲା ଏବଂ ଉକ୍ତ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଏହା ଦ୍ଵାରା ନିଆଯାଇଥିବା କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ କିମ୍ବା ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅବୈଧ କରିନାହାଁନ୍ତି ।

11. ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଯୋଗ୍ୟତା ଆଧାରରେ ମଧ୍ୟ, ଯେଉଁ ଦିନ ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 5 ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିବା କୁହାଯାଏ, ଅର୍ଥାତ୍ 10.01.1993ରେ ତାଙ୍କ ପାଖରେ ବିପିଇଡି କିମ୍ବା ସିପିଇଡି ଯୋଗ୍ୟତା ନଥିଲା ଏବଂ ତେଣୁ ତାଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତ କରାଯାଇ ପାରିନଥାନ୍ତା । ସେ ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ନବୀକରଣ ପାଇଁ ସୁପାରିଶ ପ୍ରତିବର୍ଷ ଆବଶ୍ୟକତା ଅନୁଯାୟୀ ପଠାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ତାଙ୍କୁ ତିନି ଥର ନିର୍ବାଚନ ଦାୟିତ୍ଵ ମଧ୍ୟ ଦିଆଯାଇଥିଲା ।

<u>ରାଜ୍ୟର ଉପସ୍ଥାପନ:</u>

12. ରାଜ୍ୟ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ଓକିଲ ପ୍ରତି-ସତ୍ୟପାଠ ଦାଖଲ କରିଛନ୍ତି । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଉପସ୍ଥାପିତ ମାମଲାକୁ ରାଜ୍ୟ ସମର୍ଥନ କରିଛି ।

<u>ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 5 ତରଫରୁ ଉପସ୍ଥାପନ:</u>

13. ଏହାର ବିପରୀତରେ, ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 5 ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ଓକିଲ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ ଯେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ତାଙ୍କର ତା 23.07.1999 ରିଖର ଆଦେଶରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି ଯେ 28.12.1992 ରେ ଗଠିତ ପରିଚାଳନା କମିଟି ଏକମାତ୍ର ସକ୍ଷମ ପରିଚାଳନା କମିଟି ଥିଲା ଯାହା ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 5 ଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତ କରିଛି, ତେଣୁ

ଏହା ବୈଧ । ଏହା ନିବେଦନ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ 15.12.1992 ରେ ଗଠିତ ପରିଚାଳନା କମିଟି ଦ୍ୱାରା ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିବା ଆବେଦନକାରୀ, ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 5 ଙ୍କ ସେବାର ବିଧି ସମ୍ମତ ସମାପ୍ତି ବିନା ଏହିପରି ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇପାରିନଥାନ୍ତେ ଏବଂ ସବୁଠାରୁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କଥା ହେଉଛି, 23.07.1999 ର ଆଦେଶକୁ ଆପତ୍ତି କରାଯାଇନଥିବାରୁ ଏହା ଚୂଡ଼ାନ୍ତତା ହାସଲ କରିଥିଲା । ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 5 ଙ୍କ ଯୋଗ୍ୟତା ସମ୍ବନ୍ଧରେ, ଅର୍ଥାତ୍ 10.01.1993 ର ନିଯୁକ୍ତିର ମାନଦଣ୍ଡ ପୂରଣ ନକରିଥିବା ସମ୍ବନ୍ଧରେ, ବିଜ୍ଞ ଓକିଲ ନିବେଦନ କରିଥିଲେ ଯେ, ପରେ, 03.06.1996 ରେ ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 5 ବିପିଏଡ ର ତାଲିମ ଯୋଗ୍ୟତା ହାସଲ କରିଥିଲେ, ଯାହା ଓଡ଼ିଶା ଶିକ୍ଷା (ଶିକ୍ଷକ ନିଯୁକ୍ତି ଏବଂ ଅନୁଦାନପ୍ରାପ୍ତ ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନର କର୍ମଚାରୀ ସଦସ୍ୟଙ୍କ ସେବା ସର୍ତ୍ତାବଳୀ) ନିୟମ, 1974 ର ନିୟମ 16 ଅନୁଯାୟୀ ଚାକିରିରେ ଥିବା ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ପାଇଁ ଅନୁମତିପ୍ରାପ୍ତ ଥିଲା । ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ, ବିଜ୍ଞ ଓକିଲଙ୍କ ଦ୍ୱାରା **ବିବେକାନନ୍ଦ ଦାସ ବନାମ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ, 1997 (II) OLR 122**, ମାମଲାରେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳତା ରଖାଯାଇଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ ପଦବୀ ପାଇଁ ତାଲିମ/ଯୋଗ୍ୟତା ନଥାଇ 18.12.1993 ପୂର୍ବରୁ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିବା ଜଣେ ଶିକ୍ଷକଙ୍କୁ ବରଖାସ୍ତ କରାଯାଇ ପାରିବନାହିଁ କିମ୍ବା ଅନୁମୋଦନକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ ଏହିପରି କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତି ସମୟରେ ତାଲିମ ନେବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯିବ ଏବଂ ତାଲିମ ସମାପ୍ତ ହେବା ପରେ ସେ ତାଲିମପ୍ରାପ୍ତ ବେତନ ହାର ପାଇବାକୁ ହକଦାର ହେବେ । ତେଣୁ, ଏହା ନିବେଦନ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ନିଯୁକ୍ତି ସମୟରେ ତାଲିମ/ଯୋଗ୍ୟତା ଅଭାବରୁ ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 5 ଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତିକୁ ବେଆଇନ କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଏବଂ ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ଏହା ମଧ୍ୟ ନିବେଦନ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ମାଧ୍ୟମିକ ଶିକ୍ଷା ବୋର୍ଡ, ଓଡ଼ିଶା ତରଫରୁ ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ପ୍ରତି-ସତ୍ୟପାଠରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ ଉଭୟ ଆବେଦନକାରୀ ଏବଂ ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 5 ନିଜ ନିଜ ନିଯୁକ୍ତି ସମୟରେ ତାଲିମପ୍ରାପ୍ତ ନଥିଲେ ଏବଂ ଏହିପରି, ଏହି କାରଣ ଉପରେ କୌଣସି ବର୍ଦ୍ଧିତ ଲାଭ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ମିଳିପାରିବ ନାହିଁ । ଏପରିକି ଶ୍ରୀ ଠାକୁର ନିଗମାନନ୍ଦ ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ତେରୁଣ୍ଡିଆରେ ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 5 04.01.1995 ରୁ 18.08.2002 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେବା ଜାରି ରଖିଛନ୍ତି ବୋଲି ଦର୍ଶାଇ ଆବେଦନକାରୀ ଏବଂ ବିଦ୍ୟାଳୟ ନିରୀକ୍ଷକଙ୍କ ଆଭିମୁଖ୍ୟକୁ ଅନୁରୂପ ଭାବେ ଉପସ୍ଥାପନ କରି ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଏହା ମିଥ୍ୟା ଏବଂ କପୋଳକଳ୍ପିତ ଅଟେ, କାରଣ ଉକ୍ତ ବିଦ୍ୟାଳୟ କେବଳ 2000 ମସିହାରେ ଅନୁମତି ପାଇଥିଲା ଏବଂ 2002 ମସିହାରେ ସ୍ୱୀକୃତି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ, ଏହା ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଅତି ବେଶୀରେ, ଯଦିଓ ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 5 ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲେ, ତଥାପି ବର୍ତ୍ତମାନର ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ତାଙ୍କର ନିଯୁକ୍ତି ଅମାନ୍ୟ ହେବନାହିଁ, କାରଣ ସେ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସମ୍ଭବତଃ, ଅସଦାଚରଣର ଅଭିଯୋଗ ହୋଇପାରେ, ଯାହା ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ହୋଇପାରିଥାନ୍ତା କିମ୍ବା ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇ ପାରିଥାନ୍ତା, କିନ୍ତୁ ବାସ୍ତବରେ ଏପରି କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇ ନାହିଁ । ଏହି ପଦବୀରେ ତାଙ୍କର ନିରନ୍ତରତାକୁ ନେଇ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିଆଯାଇଥିବା ଆଭିମୁଖ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧରେ, ବିଦ୍ୱାନ ଓକିଲ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ ଦୀର୍ଘ ସମୟ ଧରି ସେବାରେ ରହିବା ଦ୍ୱାରା ମୂଳରୁ ଏକ ଅବୈଧ ନିଯୁକ୍ତି ବୈଧ ହେବ ନାହିଁ ।

ବିଚିତ୍ରାନନ୍ଦ ବେହେରା ବନାମ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଓ ଅନ୍ୟମାନେ
[ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଅସାନୁଦ୍ଦିନ ଅମାନୁଲ୍ଲା]

ବିଶ୍ଳେଷଣ, ତର୍କ ଏବଂ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ:

14. ଏହି ବିଷୟକୁ ବିଚାର କରିବା ପରେ, ନ୍ୟାୟାଳୟ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଛନ୍ତି ଯେ ଆବେଦନକାରୀ ଏବଂ ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 5 ଙ୍କ ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱିତାମୂଳକ ଉପସ୍ଥାପନ ଏବଂ ବିରୋଧାତ୍ମକ ଦାବି ଦୃଷ୍ଟିରୁ, ଆଇନକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖି ପ୍ରକୃତରେ ଘଟିଥିବା ଘଟଣାଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ ଏକ ସନ୍ତୁଳିତ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ପଡିବ ।

15. ବାସ୍ତବ ପରିଦୃଶ୍ୟରେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ 15.12.1992 ରେ ଗଠିତ ପରିଚାଳନା କମିଟି ଦ୍ୱାରା ନିଯୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ 14.05.1994 ରେ ନିଯୁକ୍ତି ଦିଆଯାଇଥିଲା, ଯେତେବେଳେ କି 15.12.1992 ରେ ଗଠିତ ପରିଚାଳନା କମିଟି ସପକ୍ଷରେ 11.01.1993 ରୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ରହିତାଦେଶ ଜାରି ରହିଥିଲା । ତେଣୁ, ଉକ୍ତ ପରିଚାଳନା କମିଟି (15.12.1992 ଗଠିତ) ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତିକୁ ସ୍ୱତଃ ବେଆଇନ ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ କିମ୍ବା ମୂଳରୁ ଅସିଦ୍ଧ ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ନଥିରୁ ଏହା ମଧ୍ୟ ସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇଛି ଯେ ତତ୍କାଳୀନ ଦାୟିତ୍ୱରେ ଥିବା କପିଳ ସାସମଲ, ଯିଏକି ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ପିଇଟି ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲେ, 15.10.1993 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ ଜାରି ରଖିଥିଲେ, ଯେତେବେଳେ ତାଙ୍କର ଅନୁପସ୍ଥିତ ରହିବା କାରଣରୁ ପରିଚାଳନା କମିଟି ଦ୍ୱାରା ତା 15.10.1993 ରିଖର ପ୍ରସ୍ତାବ ସଂଖ୍ୟା 39 ଦ୍ୱାରା ବରଖାସ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା । ତେଣୁ, 07.01.1993 ରେ ପଦବୀ ଖାଲି ନ ଥିବାରୁ, ଶ୍ରୀ କପିଳ ସାସମଲଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉପଭୋଗ ହେଉଥିବା ଉକ୍ତ ଏକକ ପଦବୀରେ ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 5 ଙ୍କୁ ତା 07.01.1993 ରିଖର ପ୍ରସ୍ତାବ ଅନୁଯାୟୀ ନିଯୁକ୍ତ କରାଯାଇ ପାରିନଥାନ୍ତା, ଯାହା ପରେ ନିଯୁକ୍ତି ପତ୍ର 10.01.1993 ରେ ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା । ଏହା ସହିତ, ଆମେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିପାରିବା ଯେ ଯେତେବେଳେ 1993ର ଓ.ଜେ.ସି. ସଂଖ୍ୟା 80/1993 ରେ ପାରିତ ହୋଇଥିବା ତା 11.01.1993 ରିଖର ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ ଆଦେଶ ଉଠାଇ ଦିଆଯାଇଥିଲା, ସେତେବେଳକୁ 15.12.1992 ରେ ଅନୁମୋଦିତ ପରିଚାଳନା କମିଟିର କାର୍ଯ୍ୟକାଳ ସମାପ୍ତ ହୋଇସାରିଥିଲା । ତେଣୁ, 11.01.1993 ଠାରୁ 14.12.1995 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, 15.12.1992ରେ ଗଠିତ କମିଟି ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ ଆଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲା । ଏହା ମଧ୍ୟ ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ ଯେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ କେବଳ ପରିଚାଳନା କମିଟିର ପୁନର୍ଗଠନ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏକ ମତ ରଖିଥିଲେ ଏବଂ ଏପରିକି 23.07.1999 ରେ ଏହାଙ୍କ ଅନ୍ତିମ ଆଦେଶରେ ମଧ୍ୟ, କୌଣସି ଗୁଞ୍ଜରଣ ନାହିଁ ଯେ 15.12.1992 ରେ ଗଠିତ ପରିଚାଳନା କମିଟି ଦ୍ୱାରା ନିଆଯାଇଥିବା କୌଣସି/ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ, ଯଦିଓ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ ଆଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ, ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରଭାବ ଏବଂ/କିମ୍ବା ବୈଧତା ହରାଇବେ ।

16. ଏହା ମଧ୍ୟ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ଯେ ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ 28.12.1992 ରେ ଗଠିତ ପରିଚାଳନା କମିଟିର 07.01.1993 ତାରିଖର ପ୍ରସ୍ତାବ ଆଧାରରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ 02.04.2005 ତାରିଖର ଅନୁମୋଦନ ଆଦେଶକୁ ଆପତ୍ତି କରି ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 5 ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗ ଉଠାଇଥିଲେ । 12 ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ (07.01.1993 ରୁ 04.05.2005 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ), ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 5 ବିଦ୍ୟାଳୟରେ

ପିଇଟିର ଏକମାତ୍ର ପଦବୀକୁ ନେଇ ତାଙ୍କ ଦାବିକୁ ଦୃଢ ସମର୍ଥନ କରି କୌଣସି ବିଚାରପୀଠର ଦ୍ୱାରସ୍ଥ ହୋଇ ନଥିଲେ, ତାହା ଆଇନ ଅଦାଲତ ହେଉ କିମ୍ବା ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ କିମ୍ବା ଏକ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ।

17. ଆଇନଗତ ଦିଗ ଦୃଷ୍ଟିରୁ, ଯେହେତୁ 15.12.1992 ରେ ଗଠିତ ପରିଚାଳନା କମିଟି ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ତା 11.01.1993 ରିଖର ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ ଆଦେଶ ଆଧାରରେ ନିଜର ପୂର୍ଣ୍ଣ କାର୍ଯ୍ୟକାଳ ଜାରି ରଖିଥିଲା ଏବଂ ଏପରିକି 23.07.1999ରେ ମାମଲାର ଫଇସଲା କରିଥିବା ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ଆଦେଶରେ ମଧ୍ୟ ଉକ୍ତ ପରିଚାଳନା କମିଟି ଦ୍ୱାରା ନିଆଯାଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଉପରେ କୌଣସି ପ୍ରତିକୂଳ ମନ୍ତବ୍ୟ ଦିଆଯାଇନଥିଲା, ଏହି ତଥ୍ୟ ସହିତ ଯେ ଆବେଦନକାରୀ 14.05.1994ରେ ତାଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତି ପରଠାରୁ ପଦବୀରେ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ନିର୍ବାହ କରିବା ଜାରି ରଖିଥିଲେ, ଯାହା ସ୍କୁଲ ରେଜିଷ୍ଟରରେ ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇଛି ଏବଂ ବିଦ୍ୟାଳୟ ନିରୀକ୍ଷକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଛି, ଏବଂ ତାଙ୍କୁ ତିନି ଥର ନିର୍ବାଚନ କର୍ତ୍ତବ୍ୟରେ ପଠାଯାଇଛି, ଆମ ମତରେ, ଏହା ଯଥେଷ୍ଟ ସୂଚକ ଅଟେ ଯେ ପ୍ରକୃତରେ ଆବେଦନକାରୀ ଏହି ପଦବୀରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥିଲେ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟ ଜାରି ରଖିଥିଲେ । ଅଧିକନ୍ତୁ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ତାଙ୍କ କର୍ତ୍ତବ୍ୟରେ ଯୋଗ ନଦେବା କିମ୍ବା ନିର୍ବାହ ନକରିବା କିମ୍ବା ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 5 ଙ୍କୁ ତାଙ୍କ କର୍ତ୍ତବ୍ୟରେ ଯୋଗଦେବାକୁ କିମ୍ବା ନିର୍ବାହ କରିବାକୁ ବାରଣ କରାଯିବା ବିଷୟରେ, କୌଣସି ମହଲରୁ, ନିଜେ ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 5 ଠାରୁ ମଧ୍ୟ 2005 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କୌଣସି କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ କୌଣସି ଅଭିଯୋଗ ନଥିଲା । ଏପରିକି ଉକ୍ତ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ୟ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 5 କାମ କରିଥିବା ସମ୍ବନ୍ଧରେ, ଏପରି ଅନୁସନ୍ଧାନ ଉପରେ ପ୍ରକୃତରେ ବିରୋଧ କରାଯାଇ ନାହିଁ । ଯାହା ହେଉନା କାହିଁକି, ଏଭଳି ବାସ୍ତବବାଦୀ ଦୃଢ କଥନକୁ ଖଣ୍ଡନ କରିବା ପାଇଁ ଯେଉଁ ତଥ୍ୟର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି, ତାହା ନଥିରୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ବାହାରି ନାହିଁ ।

18. ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 5 ଙ୍କ ଅନୁଯାୟୀ, ଏକ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଯାହା କିଛି ଧ୍ୟାନ ଦେବା ଯୋଗ୍ୟ ତାହା ହେଉଛି ଯେ ଯେହେତୁ ଶ୍ରୀ ଠାକୁର ନିଗମାନନ୍ଦ ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ତେରୁଣ୍ଡିଆ 2000 ମସିହାରେ ଅନୁମତି ପାଇଥିଲା ଏବଂ 2002 ମସିହାରେ ସ୍ୱୀକୃତି ପାଇଥିଲା, ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 5 ସେଠାରେ 04.01.1995 ରୁ 18.08.2002 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ କରିପାରିନଥାନ୍ତେ । ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ, ଏହା ଦର୍ଶାଇବା ଭୁଲ୍ ନୁହେଁ ଯେ ଏହା ବେଶ୍ ଜଣାଶୁଣା ଯେ ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକ ସରକାରୀ ଅନୁମତି/ସ୍ୱୀକୃତି ପାଇବା ପୂର୍ବରୁ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥାଏ, ଯଦି କେବେ ହୁଏ, ତେବେ ତାହା ଅନେକ ବର୍ଷ ପରେ ମିଳିଥାଏ । ଅଧିକନ୍ତୁ, ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ, ଶ୍ରୀ ଠାକୁର ନିଗମାନନ୍ଦ ହାଇସ୍କୁଲ, ତେରୁଣ୍ଡିଆରେ 04.01.1995 ରୁ 18.08.2002 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥିବା ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 5 ଙ୍କର ତଥ୍ୟ ବିଷୟରେ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ନଥିର ଅନୁସନ୍ଧାନ ଏବଂ ଯାଞ୍ଚ ଉପରେ ଉପଯୁକ୍ତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଏକ ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ପହଞ୍ଚିଛନ୍ତି, ଯାହାକୁ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କୁ ଅବିଶ୍ୱାସ କରିବାର କୌଣସି କାରଣ ନାହିଁ ।

19. ***ବିବେକାନନ୍ଦ ଦାସ (ଉପରୋକ୍ତ)*** ମାମଲାରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ଏକ ଦୁଇଜଣିଆ ଖଣ୍ଡପୀଠଙ୍କ ନିର୍ଣ୍ଣୟ, ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 5 ପାଇଁ କୌଣସି ସହାୟକ ନୁହେଁ, କାରଣ ଆମେ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ତାରିଖ (ଗୁଡ଼ିକ) ରେ ପିଇଟି ପଦବୀରେ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟତା ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଅନୁସନ୍ଧାନ କରିନାହୁଁ ।

ବିଚିତ୍ରାନନ୍ଦ ବେହେରା ବନାମ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଓ ଅନ୍ୟମାନେ
[ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଅସାନୁଦ୍ଦିନ ଅମାନୁଲ୍ଲା]

20. ସାମଗ୍ରିକ ନିରୀକ୍ଷଣରେ, ତେଣୁ, ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 5 ବିଳମ୍ବ ଏବଂ ତ୍ରୁଟି ଆଧାରରେ ଅନୁପଯୁକ୍ତ ହେବା ଉଚିତ୍, ଯାହା ବିଶେଷ କରି ସେବା ପ୍ରସଙ୍ଗରେ କ୍ରମାଗତ ଭାବରେ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ, ସମ୍ପ୍ରତିର ସଙ୍କେତ ସହିତ ସନ୍ନିହିତ ବୋଲି ଧରାଯାଏ । ଏହି ମିଶ୍ରଣରେ, ଆମେ ଯୋଗ କରୁଛୁ ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତି, ଚାକିରିରେ ତାଙ୍କ ନିରନ୍ତରତା ସହିତ ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 5 ମଧ୍ୟ ଉକ୍ତ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ୟ ଏକ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଅର୍ଥାତ୍ ଶ୍ରୀ ଠାକୁର ନିଗମାନନ୍ଦ ହାଇସ୍କୁଲ, ତେରୁଣ୍ଡିଆରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥିବା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବାସ୍ତବ ପରିସ୍ଥିତିକୁ ରାଜ୍ୟ ସମର୍ଥନ କରିଛି । ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ କଥା ହେଉଛି, ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ଥିବା ନଥିରୁ, ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 5 ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ ସମୟରେ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ନିକଟକୁ ଯାଇଥିବା ପରି ମନେ ହେଉନାହିଁ ।

21. ଲାଭଦାୟକ ଭାବରେ, ଆମେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର କେତେକ ନିଷ୍ପତ୍ତିରୁ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଅନୁଚ୍ଛେଦଗୁଡ଼ିକୁ ପୁନଃ ଉତ୍ପନ୍ନ କରିପାରିବା:

(A) ***ଭାରତ ସଂଘ ବନାମ ତାରସେମ୍ ସିଂ, (2008) 8 SCC 648:***

"ସଂକ୍ଷେପରେ, ସାଧାରଣତଃ, ବିଳମ୍ବ ଏବଂ ତ୍ରୁଟି (ଯେଉଁଠାରେ ଏକ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରି ପ୍ରତିକାର ଲୋଡ଼ା ଯାଇଥାଏ) କିମ୍ବା ତମାଦି (ଯେଉଁଠାରେ ପ୍ରଶାସନିକ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କ ନିକଟରେ ଏକ ଆବେଦନ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିକାର ଲୋଡ଼ା ଯାଇଥାଏ) ଆଧାରରେ ଏକ ବିଳମ୍ବିତ ସେବା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଦାବିକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯିବ । ଉକ୍ତ ନିୟମର ଏକ ବ୍ୟତିକ୍ରମ ହେଉଛି ଏକ ନିରନ୍ତର ଭୁଲ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ମାମଲା । ଯେଉଁଠାରେ ଏକ ସେବା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଦାବି ଏକ ନିରନ୍ତର ଭୁଲ୍ ଉପରେ ଆଧାରିତ, ଯଦି ଏହିପରି କ୍ରମାଗତ ଭୁଲ ଆଘାତର ଏକ ନିରନ୍ତର ଉତ୍ସ ସୃଷ୍ଟି କରେ, ତେବେ ଯେଉଁ ତାରିଖରେ କ୍ରମାଗତ ଭୁଲ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା ସେହି ସନ୍ଦର୍ଭରେ, ଯଦିଓ ପ୍ରତିକାର ଖୋଜିବାରେ ଦୀର୍ଘ ବିଳମ୍ବ ହୁଏ, ଆଶ୍ୱସ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇପାରେ । କିନ୍ତୁ ଏହି ବ୍ୟତିକ୍ରମରେ ଏକ ବ୍ୟତିକ୍ରମ ରହିଛି ।ଯଦି ଅଭିଯୋଗ କୌଣସି ଆଦେଶ କିମ୍ବା ପ୍ରଶାସନିକ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଥାଏ ଯାହା ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ସହ ଜଡିତ ହୋଇଥାଏ କିମ୍ବା ପ୍ରଭାବିତ ମଧ୍ୟ କରିଥାଏ, ଏବଂ ଯଦି ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ପୁନର୍ବାର ଆରମ୍ଭ କରିବା ତୃତୀୟ ପକ୍ଷର ସ୍ଥିରୀକୃତ ଅଧିକାରକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିବ, ତେବେ ଦାବିକୁ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବ ନାହିଁ । ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ, ଯଦି ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗ ଦେୟ କିମ୍ବା ଦରମା କିମ୍ବା ପେନସନର ପୁନଃନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ସହିତ ଜଡିତ, ବିଳମ୍ବ ସତ୍ତ୍ୱେ ପ୍ରତିକାର ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇପାରେ କାରଣ ଏହା ତୃତୀୟ ପକ୍ଷର ଅଧିକାରକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରେ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଯଦି ଦାବି ଅନ୍ୟକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରୁଥିବା ବରିଷ୍ଠତା କିମ୍ବା ପଦୋନ୍ନତି ଇତ୍ୟାଦି ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ପ୍ରସଙ୍ଗ ସହିତ ଜଡିତ, ତେବେ ବିଳମ୍ବ ଦାବିକୁ ନିରର୍ଥକରେ ପରିଣତ କରିବ ଏବଂ ତମାଦି/ତ୍ରୁଟିର ମତବାଦ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯିବ । ଅତୀତ ଅବଧି ପାଇଁ ବକେୟା ପୁନରୁଦ୍ଧାରର ପରିଣାମଗତ ପ୍ରତିକାର ସମ୍ବନ୍ଧରେ, ପୁନରାବୃତ୍ତି/କ୍ରମାଗତ ଭୁଲ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ନୀତି ଲାଗୁ ହେବ । ଫଳସ୍ୱରୂପ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟମାନେ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ଦାଖଲ ହେବା ତାରିଖ ପୂର୍ବରୁ ସାଧାରଣତଃ ତିନି ବର୍ଷର ଅବଧି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବକେୟା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଆନୁସଙ୍ଗିକ ପ୍ରତିକାରକୁ ସୀମିତ କରିବେ ।"

(ଗୁରୁତ୍ୱ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି)

(B) ***ଭାରତ ସଂଘ ବନାମ ଏନ୍ ମୁରୁଗେସନ୍, (2022) 2 SCC 25:***

"ବିଳମ୍ବ, ତ୍ରୁଟି ଏବଂ ସ୍ୱୀକୃତି

20. *ବିଳମ୍ବ, ତ୍ରୁଟି ଏବଂ ସମ୍ମତି ପରିଚାଳନା କରୁଥିବା ନୀତିଗୁଡିକ ଅନେକ ସମୟରେ ଅଧିକ୍ରମଣ କରିଥାନ୍ତି ଏବଂ ପରସ୍ପର ସଂଯୁକ୍ତ ହୋଇଥାନ୍ତି । ତଥାପି, ସେମାନଙ୍କର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଚରିତ୍ର ଏବଂ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଉପାଦାନ ରହିଛି । ଜଣେ କହିପାରିବ ଯେ ବିଳମ୍ବ ହେଉଛି ଏକ ପ୍ରଜାତି ଯେଉଁଥିରେ ତ୍ରୁଟି ଏବଂ ସମ୍ମତି ହେଉଛି ଏକ ଜାତି । ସେହିପରି, ତ୍ରୁଟିକୁ ଜାତି ଏବଂ ସମ୍ମତିକୁ ପ୍ରଜାତି ନାମରେ କୁହାଯାଇପାରେ । ତଥାପି, ଏପରି ଏକ ମାମଲା ଥାଇପାରେ ଯେଉଁଠାରେ ସମ୍ମତି ଜଡ଼ିତ, କିନ୍ତୁ ତ୍ରୁଟି ନୁହେଁ । ଏହି ନୀତିଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି ସାଧାରଣ ଆଇନ ନୀତି, ଏବଂ ସମ୍ଭବତଃ ଜଣେ ଚିହ୍ନଟ କରିପାରିବ ଯେ ଏହି ନୀତିଗୁଡିକ ବିଭିନ୍ନ ଆଇନରେ ସ୍ଥାନ ପାଇଛି ଯାହା ତମାଦି ର ଅବଧିକୁ ସୀମିତ କରେ ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପରିସ୍ଥିତିରେ କ୍ଷମା କରିବାର ଅର୍ଣ-ବିଚାର ସୃଷ୍ଟି କରେ । ଆଇନର କଠୋର ପ୍ରୟୋଗ ଅପେକ୍ଷା ନ୍ୟାୟାଳୟର ବିଚକ୍ଷଣତା ଆବଶ୍ୟକ କରୁଥିବା ଅଭ୍ୟାସ ଦ୍ୱାରା ସେଗୁଡିକ ପ୍ରୟୋଗ କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ । ଏହି ଧାରଣାଗୁଡ଼ିକୁ ପରିଚାଳନା କରୁଥିବା ଅନ୍ତର୍ନିହିତ ନୀତି ଏକ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ହେବ । ପକ୍ଷପାତୀତାର ପ୍ରଶ୍ନ ମଧ୍ୟ ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଯାହା ଅଦାଲତ ଦ୍ୱାରା ଟିପ୍ପଣୀ ଦେବା ଆବଶ୍ୟକ ।*

ତ୍ରୁଟି

21. *"ଲାଚେସ୍" ଶବ୍ଦଟି ଫରାସୀ ଭାଷାରୁ ଆସିଛି ଯାହାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି "ଅସାବଧାନତା ଏବଂ ଶିଥିଳତା" । ତେଣୁ ଏହା ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷ ପ୍ରତି ପ୍ରତିକୂଳ ପ୍ରଭାବ ସୃଷ୍ଟି କରୁଥିବାବେଳେ ଏକ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ଉପଶମ ସହିତ ଜଡିତ ଦାବି ଅନୁସରଣ କରିବାରେ ଅଯୌକ୍ତିକ ବିଳମ୍ବ କିମ୍ବା ଅବହେଳାକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିଥାଏ । ଏହା ହେଉଛି ଏକ ଅଧିକାର ଦାବି କରିବା ସମୟରେ ଆଇନ ଆବଶ୍ୟକ କରୁଥିବା କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାରେ ଏକ ପକ୍ଷର ଅବହେଳା, ଏବଂ ତେଣୁ, ଆଶ୍ୱସ୍ତି କିମ୍ବା ପ୍ରତିକାର ପାଉଥିବା ପକ୍ଷଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଏହା ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ ।*

22. *ଦୁଇଟି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଷୟ ପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟି ଦେବାକୁ ହେବ, ତାହା ହେଉଛି ବିଳମ୍ବ ସମୟ ଏବଂ ମଧ୍ୟାନ୍ତରେ ସମୟରେ କରାଯାଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟର ସ୍ୱଭାବ । ଯେପରି କୁହାଯାଇଛି, ଏହା ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ ସ୍ଥିତିରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ବ୍ୟତୀତ ଅଦାଲତକୁ ଯାଉଥିବା ପକ୍ଷର ସମ୍ମତି ମଧ୍ୟ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବ । ତେଣୁ, ଯେତେବେଳେ ତାଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ ଏପରି ଏକ ଅଧିକାରର ଛାଡକୁ ସୂଚିତ କରିବ ସେତେବେଳେ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରକୁ ଖଟ୍ ଖଟ୍ କରୁଥିବା ଏକ ପକ୍ଷକୁ ଆଶ୍ୱସ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରିବା ଏକ ନିରପେକ୍ଷ ନ୍ୟାୟାଳୟ ପାଇଁ ଅନ୍ୟାୟପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବ । ତାଙ୍କ ଆଚରଣ ଦ୍ୱାରା, ସେ ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷକୁ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସ୍ଥିତିରେ ରଖିଛନ୍ତି, ତେଣୁ, ଅଦାଲତରେ ଏକ ଆପତ୍ତି କରିବାକୁ ସୁଯୋଗ ଦେବା ଅଯୌକ୍ତିକ ହେବ । ତେଣୁ, ନିରପେକ୍ଷତା ଉପରେ ତାଙ୍କର ଆଚରଣ ପାଇଁ ଦାୟୀ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ପ୍ରତିକାର ପାଇବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯିବ ବୋଲି ଆଶା କରାଯାଏ ନାହିଁ ।*

ବିଚିତ୍ରାନନ୍ଦ ବେହେରା ବନାମ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଓ ଅନ୍ୟମାନେ

[ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଅସାନୁଦ୍ଦିନ ଅମାନୁଲ୍ଲା]

***23**. ତ୍ରୁଟିର ସମର୍ଥନକୁ କେବଳ ସେତେବେଳେ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇପାରିବ ଯେତେବେଳେ କୌଣସି ବୈଧାନିକ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ନଥାଏ । ପ୍ରତିକାର ଆଶା କରୁଥିବା ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ତ୍ରୁଟିର ଏକ ସ୍ପଷ୍ଟ ମାମଲା ପରିଦୃଷ୍ଟ କି, ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ ଏକ ବାସ୍ତବ ତଥା ପକ୍ଷପାତିତାର ପ୍ରଶ୍ନ ଅଟେ । ଉକ୍ତ ନୀତିର କୌଣସି ପ୍ରୟୋଗ ନଥାଇପାରେ ଯେତେବେଳେ ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷ ଦ୍ୱାରା ଠକେଇର ଅସ୍ତିତ୍ୱ ଦାବି କରାଯାଏ ଏବଂ ପ୍ରମାଣିତ ହୁଏ । ତ୍ରୁଟି ଏବଂ ସମ୍ମତିର ଧାରଣା ମଧ୍ୟରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବା ପାଇଁ, କେବଳ ତ୍ରୁଟି ସହିତ ଜଡିତ ଏକ ମାମଲାରେ, ଏକ ପକ୍ଷ ପାଇଁ ଉପଲବ୍ଧ ସମସ୍ତ ପ୍ରତିରକ୍ଷା ପାଇଁ ବିବନ୍ଧନ ନୀତି ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ହେବ । ତେଣୁ, ବାଦୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉଠାଯାଇଥିବା ବିଭିନ୍ନ ଆଧାର ଉପରେ ଜଣେ ପ୍ରତିବାଦୀ ସଫଳ ହୋଇପାରିବେ, ଯେତେବେଳେ କି କେବଳ ସମ୍ପୃକ୍ତ ପ୍ରସଙ୍ଗ ସମ୍ମତି ସହିତ ସ୍ୱୀକାରଯୋଗ୍ୟ ହେବ ।*

ସମ୍ମତି

***24**. ଆମେ ଗୋଟିଏ ପଟେ ସହମତି ଏବଂ ଅନ୍ୟ ପଟେ ବିଳମ୍ବ ଏବଂ ତ୍ରୁଟି ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ସମ୍ପର୍କ ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କରିସାରିଛୁ ।*

***25**. ସମ୍ମତି ଅର୍ଥ ଏକ ନୀରବ କିମ୍ବା ନିଷ୍କ୍ରିୟ ସ୍ୱୀକୃତି । ଏହା ଏକ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ନିହିତ ଏବଂ ଅନିଚ୍ଛୁକ ସମ୍ମତି । ଅନ୍ୟ ଶବ୍ଦରେ, ଏପରି ଏକ କାର୍ଯ୍ୟ ଏକ ନିଷ୍କ୍ରିୟ ସମ୍ମତିକୁ ଅଧିକାର ଦେବ । ତେଣୁ, ଯେତେବେଳେ ସମ୍ମତିର କଥା ଉଠିଥାଏ, ଏହା ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଜ୍ଞାନକୁ ଅନୁମାନ କରିଥାଏ । ଜ୍ଞାନରୁ ଆସେ ନିଷ୍କ୍ରିୟ ସ୍ୱୀକୃତି, ତେଣୁ ମୂଳ ଚୁକ୍ତିନାମା ପାଳନ କରିବାକୁ କୌଣସି କଥିତ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ ବିରୁଦ୍ଧରେ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ନେବା ପରିବର୍ତ୍ତେ, ଏହାର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ବିଷୟରେ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଜ୍ଞାନ ସତ୍ତ୍ୱେ, ଏବଂ ସଚେତନ ଭାବରେ ଏହାକୁ ଅଣଦେଖା କରି ଏବଂ ତା'ପରେ ଆଗକୁ ବଢିବା ଦ୍ୱାରା ଜାରି ରଖିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ, ସମ୍ମତି ସୃଷ୍ଟି ହୁଏ । ଫଳସ୍ୱରୂପ, ଏହା ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଏକ ନୂତନ ନିହିତ ସହମତି ପୁନଃପ୍ରଚଳନ କରେ । ଥରେ ଏପରି ପରିସ୍ଥିତି ଉପୁଜିବା ପରେ, ମୂଳ ସର୍ତ୍ତାବଳୀର ଅନୁପାଳନ ଉପରେ ଦାବି କରିବା ପାଇଁ ନିଜକୁ ସ୍ୱୀକାର କରିଥିବା ପକ୍ଷ ପାଇଁ ଏହା ଉନ୍ମୁକ୍ତ ନାହିଁ । ତେଣୁ, ଯାହା ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ତାହା ହେଉଛି ପକ୍ଷଗୁଡ଼ିକର ଆଚରଣ । ଆମେ କେବଳ ସମ୍ମତି ସହିତ ଜଡ଼ିତ ପାର୍ଥକ୍ୟ ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କରିଥିଲୁ । ଯେତେବେଳେ ସମ୍ମତି ବିଳମ୍ବ ଦ୍ୱାରା ଅନୁସରିତ ହୁଏ, ଏହା ତ୍ରୁଟି ହୋଇପାରେ । ଏଠାରେ ପୁନର୍ବାର, ଆମେ ମାନିବାକୁ ପ୍ରବୃତ୍ତ ଯେ ସମ୍ମତିର ଧାରଣାକୁ ମାମଲା-ରୁ-ମାମଲା ଆଧାରରେ ଦେଖିବାକୁ ହେବ ।"*

(ଗୁରୁତ୍ୱ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି)

(C) ***ଅଧକ୍ଷ, ଷ୍ଟେଟ ବ୍ୟାଙ୍କ ଅଫ୍ ଇଣ୍ଡିଆ ବନାମ ଏମ୍. ଜେ. ଜେମ୍ସ, (2022) 2 ଏସ୍.ସି.ସି 301:***

"36. *ଏକ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ସମୟକୁ ଏକ ଅବରୋଧ ସୂତ୍ରରେ ରଖିବା ଅନୁଚିତ କିମ୍ବା ଦିବସ ହିସାବରେ ନ୍ୟାୟିକ ଭାବରେ ସଂହିତାବଦ୍ଧ କରିବା ଅନୁଚିତ କାରଣ ଏହା ପ୍ରତ୍ୟେକ ମାମଲାର ତଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିସ୍ଥିତି ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ । ଦୀର୍ଘ ସମୟ ଧରି ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇନଥିବା କୌଣସି ଅଧିକାର ଅସ୍ତିତ୍ୱ ବିହୀନ ଅଟେ । ଅଯୌକ୍ତିକ ବିଳମ୍ବ ପରେ କୌଣସି ଯଥାର୍ଥ ବ୍ୟାଖ୍ୟା ବିନା ବିଳମ୍ବରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପାଇଁ ଅଦାଲତ/ଅପିଲ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ନିକଟକୁ ଯାଉଥିବା ମକଦ୍ଦମାକାରୀଙ୍କୁ ଲାଭ ନପହଞ୍ଚାଇବାପାଇଁ ବିଳମ୍ବ ଏବଂ ତ୍ରୁଟି ତଥା ସମ୍ମତିର ମତବାଦ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଏ । ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ, ଆବେଦନ ମାଧ୍ୟମରେ ଚାକିରିରୁ ବରଖାସ୍ତ ଆଦେଶକୁ ଆପତ୍ତି କରିବା ଚାରି ବର୍ଷ ଏବଂ ପାଞ୍ଚ ମାସ ପରେ ଥିଲା, ଯାହା ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଅତ୍ୟଧିକ ବିଳମ୍ବ ଏବଂ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ସମୟ ବାହାରେ । ବିଳମ୍ବକୁ ଯଥାର୍ଥ ବୋଲି ପ୍ରତିପାଦିତ କରୁଥିବା ସନ୍ତୋଷଜନକ ବ୍ୟାଖ୍ୟା ବିନା, ଏକ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଆବେଦନକୁ ଦାୟର କରାଯାଇଥିଲା ବୋଲି କହିବା କଷ୍ଟକର । ବିଶେଷ କରି, ଆପତ୍ତି ମୁଖ୍ୟତଃ ଏହି ଆଧାରରେ ଥିଲା ଯେ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ପସନ୍ଦର ପ୍ରତିନିଧିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇ ନଥିଲା । ଉତ୍ତରଦାତା ଜାଣିଥିଲେ ଯେ ଯଦି ସେ ଏହି ଆଧାରରେ ସଫଳ ହୁଅନ୍ତି, ଯେପରି ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଘଟିଛି, ତେବେ ନୂତନ ତଦନ୍ତକୁ ନିଷିଦ୍ଧ କରାଯିବ ନାହିଁ କାରଣ ଏକ ଆଇନଗତ କିମ୍ବା ବୈଧାନିକ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ନ ଥିଲେ ଅନ୍ତିମତା ସଂଲଗ୍ନ ହେବ ନାହିଁ, ଏକ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ ଯାହା ଆକ୍ଷେପିତ ରାୟରେ ମଧ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଇଛି । ବିଳମ୍ବରେ ଆପତ୍ତି କରିବା ଦ୍ୱାରା ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପ୍ରତି ହୋଇଥିବା ପ୍ରତିକୂଳ ପ୍ରଭାବକୁ ଦର୍ଶାଇବା ପାଇଁ ଏହାକୁ ପ୍ରମୁଖ ଭାବରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି । ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ, ଆମେ ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲା ସନ୍ଦର୍ଭରେ ସମ୍ମତିର ପ୍ରଶ୍ନ ଏବଂ ଏହାର ନ୍ୟାୟିକ ପ୍ରଭାବକୁ ଯାଞ୍ଚ କରିବୁ ।*

XXX

38. *ରାମ ଚାନ୍ଦ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ [ରାମଚାନ୍ଦ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ, (1994) 1 SCC 44] ଏବଂ ୟୁ. ପି. ରାଜ୍ୟ ବନାମମନୋହର [ୟୁ. ପି. ରାଜ୍ୟ ବନାମମନୋହର, (2005) 2 SCC 126]ରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ମତବ୍ୟକ୍ତ କରିଛନ୍ତି ଯେ ଯଦି ବୈଧାନିକ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଏକ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ନିଜର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପାଳନ କରିନାହାଁନ୍ତି, ତେବେ ଏହା ଏହି ବାହାନା ଉପରେଏହାକୁ ଯଥାର୍ଥ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିପାରିବ ନାହିଁ ଯେ ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତି ତାଙ୍କ ଅଧିକାରରୁ ବଞ୍ଚିତ ହୋଇଛନ୍ତି ସେ ପ୍ରତିକାର ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ବିଚାରପୀଠ ନିକଟକୁ ଯାଇ ନାହାଁନ୍ତି । ଯଦି ଏକ ବୈଧାନିକ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ କୌଣସି ଆଦେଶ ପାରିତ କରନ୍ତି ନାହିଁ ଏବଂ ତଦ୍ୱାରା ଏହିପରି ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ବୈଧାନିକ ଆଦେଶ ପାଳନ କରିବାରେ ବିଫଳ ହୁଅନ୍ତି, ତେବେ ସେମାନଙ୍କୁ ସାଧାରଣତଃ ତ୍ରୁଟି ଏବଂ ବିଳମ୍ବର ଆଶ୍ରୟ ନେବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ । ଯଦି କେବେ ହୋଇଛି, ଏପରି କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିଳମ୍ବ ଏକ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର କାରଣ ପ୍ରଦାନ କରେ, ଯାହା କେତେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଭାରତ ସଂଘ ବନାମ ତାରସେମ୍ ସିଂ [ଭାରତ ସଂଘ ବନାମ ତାରସେମ୍ ସିଂ, (2008) 8 SCC 648: (2008) 2 SCC (L&S) 765] ରେ ଯେପରି ସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇଛି, ତାହା ନିରନ୍ତର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର କାରଣ ହୋଇପାରେ । ରାଜ୍ୟ ଏକ ଉତ୍ତମ ମକଦ୍ଦମାକାରୀ ହୋଇଥିବାରୁ ପ୍ରକୃତ ଦାବି ପୂରଣ କରିବା ଉଚିତ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ତରଫରୁ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର ଅଭାବ ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କୁ ଅସ୍ୱୀକାର କରିବା ଅନୁଚିତ ।*

ବିଚିତ୍ରାନନ୍ଦ ବେହେରା ବନାମ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଓ ଅନ୍ୟମାନେ

[ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଅସାନୁଦ୍ଦିନ ଅମାନୁଲ୍ଲା]

ତେବେ, ଏହି ସାଧାରଣ ନୀତି ସେତେବେଳେ ଲାଗୁ ହେବ ନାହିଁ ଯେତେବେଳେ, ତଥ୍ୟକୁ ବିଚାରକୁ ନେଇ, ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ଉପନୀତ ହୁଅନ୍ତି ଯେ ଉତ୍ତରଦାତା ତାଙ୍କ ଅଧିକାରକୁ ପରିତ୍ୟାଗ କରିଥିଲେ, ଯାହା ତାଙ୍କ ଆଚରଣରୁ ସ୍ପଷ୍ଟ କିମ୍ବା ନିହିତ ହୋଇପାରେ । ପରିତ୍ୟାଗ ଅର୍ଥ ହେଉଛି ସ୍ୱୀକାର କରିବା ପାଇଁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା, ଯେପରି ମୋତିଲାଲ ପଦମପତ ଚିନି ମିଲ୍ସ କମ୍ପାନୀ ଲିମିଟେଡ ବନାମ ୟୁ. ପି. ରାଜ୍ୟ [ମୋତିଲାଲ ପଦମପତ ଚିନି ମିଲ୍ସ କମ୍ପାନୀ ଲିମିଟେଡ ବନାମ ୟୁ. ପି. ରାଜ୍ୟ, (1979) 2 SCC 409:1979 SCC (ଟିକସ) 144] ର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 6 ରେ କୁହାଯାଇଛି । ବିଳମ୍ବ ଏବଂ ତ୍ରୁଟିର ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ସ୍ୱୀକାର କରିବାର ଏହି ନୀତି ଲାଗୁ କରି, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ୟୁ. ପି. ଜଳ ନିଗମ ବନାମ ଯଶୱନ୍ତ ସିଂହ [ୟୁ. ପି. ଜଳ ନିଗମ ବନାମ ଯଶୱନ୍ତ ସିଂହ, (2006) 11 SCC 464 : (2007) 1 SCC (L&S) 500] ରେ ଅନେକ ରାୟ ବିଷୟରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବା ପରେ, ହାଲସବରୀଙ୍କ ଲ'ଜ୍ ଅଫ ଇଂଲଣ୍ଡ : (ଯଶୱନ୍ତ ସିଂହ ମାମଲା [ୟୁ. ପି. ଜଳ ନିଗମ ବନାମ ଯଶୱନ୍ତ ସିଂହ, (2006) 11 SCC 464 : (2007) 1 SCC (L&S) 500], SCC ପୃ. 470-71, ଅନୁଚ୍ଛେଦ 12-13) ରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ସ୍ପଷ୍ଟୀକରଣକୁ ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି:

"12. ହାଲସବରୀଙ୍କ ଲ'ଜ୍ ଅଫ ଇଂଲଣ୍ଡ, ଅନୁଚ୍ଛେଦ 911, ପୃ. 395 ରେ ମଧ୍ୟ ଆଇନର ବିବୃତିକୁ ସଂକ୍ଷେପିତ କରାଯାଇଛି, ଯାହା ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଛି:

'ତ୍ରୁଟି ଗଣନା କରିବାକୁ ଏତେ ବିଳମ୍ବ ହୋଇଛି କି ନାହିଁ ତାହା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବାରେ, ବିଚାର କରିବାକୁ ଥିବା ମୁଖ୍ୟ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି:

(i) ଦାବିଦାରଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ସମ୍ମତି; ଏବଂ

(ii) ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ଘଟିଥିବା କୌଣସି ସ୍ଥିତିର ପରିବର୍ତ୍ତନ ।

ଏହି ଅର୍ଥରେ ସମ୍ମତିର ଅର୍ଥ କୌଣସି ଅଧିକାରର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ ଚାଲିଥିବା ସମୟରେ ସମର୍ଥନ କରିବା ନୁହେଁ, ବରଂ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବା ପରେ ଏବଂ ଦାବିଦାର ଏହା ବିଷୟରେ ଅବଗତ ହେବା ପରେ ସମ୍ମତି ଦେବା । ଦାବିଦାରଙ୍କୁ ଏକ ପ୍ରତିକାର ଦେବା ଅନ୍ୟାୟ ଅଟେ, ଯେଉଁଠାରେ ତାଙ୍କ ଆଚରଣ ଦ୍ୱାରା, ସେ ଏପରି କରିଛନ୍ତି ଯାହା ଉଚିତ ଭାବରେ ଏହାକୁ ଛାଡ କରିବା ସହିତ ସମାନ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯାଇପାରେ; କିମ୍ବା ଯେଉଁଠାରେ ତାଙ୍କ ଆଚରଣ ଏବଂ ଅବହେଳା ଦ୍ୱାରା, ଯଦିଓ ପ୍ରତିକାର ଛାଡ ନକରି, ସେ ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷକୁ ଏପରି ସ୍ଥିତିରେ ରଖିଛନ୍ତି ଯେଉଁଥିରେ ତାଙ୍କୁ ରଖିବା ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ହେବ ନାହିଁ, ଯଦି ପ୍ରତିକାର ପରେ ଦାବି କରାଯାଇଥାନ୍ତା । ଏଭଳି କ୍ଷେତ୍ରରେ ସମୟ ଅତିବାହିତ ହେବା ଏବଂ ବିଳମ୍ବ ହେବା ସବୁଠାରୁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଟେ । ଏହି ବିଚାରଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ତ୍ରୁଟିର ମତବାଦ ନିର୍ଭର କରେ ।'

13. ଉପରେ ସଂକ୍ଷେପିତ ହୋଇଥିବା ଆଇନର ବିବୃତିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ଦୋଷୀ କାରଣ ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ଅବସର ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ରାଜି ହୋଇଛନ୍ତି ଏବଂ ଠିକ୍ ସମୟରେ ଏହାକୁ ଆପତ୍ତି କରିନାହାଁନ୍ତି । ଯଦି ସେମାନେ ଯଥେଷ୍ଟ ସତର୍କ ରହିଥାନ୍ତେ, ତେବେ ସେମାନେ ଏହି ମାମଲାରେ

ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ପରି ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିପାରିଥାନ୍ତେ । ତେଣୁ, ଯେତେବେଳେ ବି ଏହା ଜଣାପଡ଼େ ଯେ ଦାବିଦାରମାନେ ସମୟ ନଷ୍ଟ କରିଥିଲେ କିମ୍ବା ଏଥିରୁ ଦୂରରେ ରହିଥିଲେ ଏବଂ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ଦାୟର କରିବା ପାଇଁ ଠିକ୍ ସମୟରେ ଆସିନଥିଲେ, ତେବେ ଏହିପରି ମାମଲାରେ, ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦାୟିତ୍ୱରେ ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଆଶ୍ୱସ୍ତି ଦେବାରେ ବହୁତ ମନ୍ଥର ହେବା ଉଚିତ୍ । ଦ୍ୱିତୀୟତଃ, ପଦଧାରୀ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ସମ୍ମତି କିମ୍ବା ଛାଡ଼ର ପ୍ରଶ୍ନ ଉପରେ ଏହା ମଧ୍ୟ ବିଚାରକୁ ନେବାକୁ ହେବ ଯେ ଯଦି ଆଶ୍ୱସ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଏ, ତେବେ ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷମାନେ ପକ୍ଷପାତିତାର ଶିକାର ହେବେ କି । ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ, ଯଦି ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ସେମାନଙ୍କ ଅବସରକୁ ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ଉଲ୍ଲଂଘନ ବୋଲି ଆପତ୍ତି କରିଥାନ୍ତେ, ବୋଧହୁଏ ନିଗମ ଦାୟିତ୍ୱ ପୂରଣ କରିବାକୁ ପାଣ୍ଠି ସଂଗ୍ରହ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଉପଯୁକ୍ତ ପଦକ୍ଷେପ ନେଇପାରିଥାନ୍ତେ, କିନ୍ତୁ ସେମାନଙ୍କ ଅଧିକାର ଦାବି ନକରି ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ସମୟକୁ ଅତିବାହିତ ହେବାକୁ ଅନୁମତି ଦେଇଛନ୍ତି ଏବଂ ଦୁଇ ବର୍ଷ ବ୍ୟତୀତ ହେବା ପରେ, ସେମାନେ ଦୁଇ ବର୍ଷର ଲାଭ ଦାବି କରି ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ଦାୟର କରିଛନ୍ତି । ଏଥି ପାଇଁ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ନିଗମକୁ ପାଣ୍ଠି ସଂଗ୍ରହ କରିବାକୁ ପଡିବ, ଯାହା ନିଗମର ଆର୍ଥିକ ପରିଚାଳନା ଉପରେ ଗୁରୁତର ଆର୍ଥିକ ପ୍ରଭାବ ପକାଇବ । ନ୍ୟାୟାଳୟ କାହିଁକି ଏପରି ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ ଉଦ୍ଧାର କରିବା ଉଚିତ ଯେତେବେଳେ ସେମାନେ ନିଜେ ଛାଡ଼ ଏବଂ ସମ୍ମତି ପାଇଁ ଦୋଷୀ ଅଟନ୍ତି?"

39. ଆଉ ଆଗକୁ ବଢ଼ିବା ପୂର୍ବରୁ, "ସମ୍ମତି" ଏବଂ "ବିଳମ୍ବ ଏବଂ ତ୍ରୁଟି" ମଧ୍ୟରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ ସ୍ପଷ୍ଟ କରିବା ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ । ସମ୍ମତିର ମତବାଦ ହେଉଛି ଏକ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ମତବାଦ ଯାହା ସେତେବେଳେ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ହୋଇଥାଏ ଯେତେବେଳେ ଏକ ଅଧିକାର ଥିବା ପକ୍ଷ ସମର୍ଥନ କରିଥାଏ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷକୁ ସେହି ଅଧିକାର ସହିତ ଅସଙ୍ଗତ ଢଙ୍ଗରେ କାରବାର କରୁଥିବାର ଦେଖିଥାଏ, ଯେତେବେଳେ କାର୍ଯ୍ୟଟି ଚାଲୁ ରହିଛି ଏବଂ ଉଲ୍ଲଂଘନ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବା ପରେ, ଯେଉଁ ଆଚରଣ ତାଙ୍କ ସମ୍ମତି କିମ୍ବା ସ୍ୱୀକୃତିକୁ ପ୍ରତିଫଳିତ କରେ । ପରେ ସେ ଅଭିଯୋଗ କରିପାରିବେ ନାହିଁ । [ପ୍ରଭାକର ବନାମ ରେଶମ ଉତ୍ପାଦନ ବିଭାଗ, (2015) 15 SCC 1 : (2016) 2 SCC (L&S) 149 ଦେଖନ୍ତୁ । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ, ଗୋବିନ୍ଦ ରାମାନୁଜ ଦାସ ମୋହନ୍ତ ବନାମ ରାମ ଚରଣ ଦାସ, 1925 SCC ଅନଲାଇନ୍ Cal 30 AIR 1925 Cal 1107 ଦେଖନ୍ତୁ] ଆକ୍ଷରିକ ଅର୍ଥରେ, ସମ୍ମତି ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ନୀରବ ସମ୍ମତି, ମୌନ ସମ୍ମତି, ସହମତି, କିମ୍ବା ସ୍ୱୀକୃତି, [ବିଦ୍ୟାବତୀ କପୁର ଟ୍ରଷ୍ଟ ବନାମ ସି. ଆଇ. ଟି., 1991 SCC OnLine Kar 331: (1992) 194 ITR 584 ଦେଖନ୍ତୁ] ଯାହା ଏପରି ଆଚରଣକୁ ସୂଚିତ କରେ ଯାହା ଏକ ପକ୍ଷର ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ଅଧିକାର ପରିତ୍ୟାଗ କରିବାର ଇଚ୍ଛାର ପ୍ରମାଣ ଏବଂ ଏପରି ଆଚରଣକୁ ମଧ୍ୟ ସୂଚିତ କରେ ଯେଉଁଥିରୁ ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷ ଏପରି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଅନୁମାନ କରିବାରେ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ହେବେ । [କୃଷ୍ଣ ଦେବ ବନାମ ରାମ ପିୟାରୀ, 1964 SCC OnLine HP 5 : AIR 1964 HP 34 ଦେଖନ୍ତୁ] ସମ୍ମତି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଜ୍ଞାନ ଏବଂ ସ୍ପଷ୍ଟ ଅନୁମୋଦନ ସହିତ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ହୋଇପାରେ, କିମ୍ବା ପରୋକ୍ଷ ହୋଇପାରେ, ଯେଉଁଠାରେ କାର୍ଯ୍ୟଟିକୁ ବାତିଲ କରିବାର ଅଧିକାର ଥିବା ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ସମର୍ଥନ କରିଥାନ୍ତି ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଜଣେ ସେହି ଅଧିକାର

ସହିତ ଅସଙ୍ଗତ ଭାବରେ କାରବାର କରୁଥିବା ଦେଖିଥାନ୍ତି ଏବଂ ଉଲ୍ଲଂଘନ ସତ୍ତ୍ୱେ ସ୍ୱୀକୃତିକୁ ପ୍ରତିଫଳିତ କରୁଥିବା କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରିନଥାନ୍ତି । ["ଉପକ୍ରମ", ୟୁ.ଏନ୍. ମିତ୍ର, ଟାଗୋର ଆଇନ ବକ୍ତୃତା– ତମାଦି ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ନିୟମ, ଖଣ୍ଡ I, 14ତମ ସଂସ୍କରଣ, 2016 ଦେଖନ୍ତୁ ।]ତେବେ, ଯଦି ସମୟ ଅତିବାହିତ ହେବାର କୌଣସି ଗୁରୁତ୍ୱ କିମ୍ବା ପରିଣାମ ନଥାଏ, ତେବେ ସମ୍ମତି ଲାଗୁ ହେବ ନାହିଁ ।

***40**. ତ୍ରୁଟି ତମାଦି ଅସଦୃଶ ନମନୀୟ ଅଟେ । ତଥାପି, ଉଭୟ ତମାଦି ଏବଂ ତ୍ରୁଟି ପ୍ରତିକାରକୁ ନଷ୍ଟ କରିଥାନ୍ତି କିନ୍ତୁ ଅଧିକାର ନୁହେଁ । ସମ୍ମତି ଭଳି ତ୍ରୁଟି ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ବିଚାର ଉପରେ ଆଧାରିତ, କିନ୍ତୁ ତ୍ରୁଟି ସମ୍ମତି ଅସଦୃଶ ସରଳ ନିଷ୍କ୍ରିୟତାକୁ ମଧ୍ୟ ଆହରଣ କରିଥାଏ । ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷରେ, ସ୍ୱୀକୃତି ସକ୍ରିୟ ସମ୍ମତିକୁ ସୂଚିତ କରେ ଏବଂ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ବିବନ୍ଧନର ନିୟମ ଉପରେ ଆଧାରିତ । ବିବନ୍ଧନର ଏକ ରୂପ ଭାବରେ, ଏହା ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଏକ ପକ୍ଷକୁ ଅଧିକାରର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ ଅଭିଯୋଗ କରିବାରୁ ବାରଣ କରେ । ଏପରିକି ପରୋକ୍ଷ ସମ୍ମତି ପ୍ରାୟ ସକ୍ରିୟ ସମ୍ମତିକୁ ସୂଚିତ କରେ, ଯାହା କେବଳ ନୀରବତା କିମ୍ବା ନିଷ୍କ୍ରିୟ କାର୍ଯ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ଅନୁମାନ କରାଯାଏ ନାହିଁ, ଯାହା ତ୍ରୁଟି ସହିତ ଜଡିତ । ସମ୍ମତି ଏହି ଢଙ୍ଗରେ ବିଳମ୍ବ ଠାରୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭିନ୍ନ ଅଟେ । ସମ୍ମତି ପ୍ରକୃତରେ ବ୍ୟକ୍ତିର ଅଧିକାରକୁ ନଷ୍ଟ କରିଦେଇଥାଏ । [ବିଦ୍ୟାବତୀ କପୁର ଟ୍ରଷ୍ଟ ବନାମ ସି. ଆଇ. ଟି., 1991 SCC OnLine Kar 331: (1992) 194 ITR 584 ଦେଖନ୍ତୁ] ଉପରୋକ୍ତ ଆଇନଗତ ସ୍ଥିତିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଆବେଦନ ଦାଖଲ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ତରଫରୁ ନିଷ୍କ୍ରିୟ ସମ୍ମତି ଅନୁମାନ କରାଯାଇପାରିବ, ଏବଂ ଆବେଦନ ଦାଖଲ ହେବାର ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅବଧି ପାଇଁ ନୁହେଁ । ତଥାପି, ଏହି ସମ୍ମତି ବିବନ୍ଧନର ସ୍ୱଭାବରେ ଥିବାରୁ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କୁ ନିରପେକ୍ଷ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ ଅଧିକାରର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ ହୋଇଥିବା ଦାବି କରିବାରେ ବାଧା ଦେଇଥାଏ ।"*

(ଗୁରୁତ୍ୱ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି)

22. ଉପରୋକ୍ତ କାରଣଗୁଡିକ ପାଇଁ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏବଂ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣଙ୍କର ରାୟଗୁଡିକ ରଦ୍ଦ ହେବା ଯୋଗ୍ୟ, ଏବଂ ସେହି ଅନୁଯାୟୀ ରଦ୍ଦ କରାଯାଇଛି ।

23. ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ 14.05.1994 ରୁ ଗଣନା କରାଯାଇଥିବା ସେବା ସହିତ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ପିଇଟି ପଦବୀରେ ଜାରି ରହିବାର ହକଦାର ଅଟନ୍ତି ବୋଲି ବିଚାର କରାଯାଇଛି । ଏହାର ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅଂଶ ଭାବେ, ସମସ୍ତ ଆନୁଷଙ୍ଗିକ ଲାଭ, ଯାହା ନଥି ଅନୁଯାୟୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହେବ, ତାହା ଦିଆହେବ ।

24. ଉପରୋକ୍ତ ସର୍ତ୍ତାବଳୀରେ ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଛି । ଖର୍ଚ୍ଚ ପାଇଁ କୌଣସି ଆଦେଶ ନାହିଁ ।

25. ତଥାପି, ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନ୍ୟାୟ ପାଇଁ, ନ୍ୟାୟିକ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଦ୍ୱାରା ନିଆଯାଇଥିବା ସମୟକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଆମେ ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 5 ଙ୍କୁ ଅସୁବିଧାରେ ପକାଇ ପାରିବା ନାହିଁ । ତେଣୁ, ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 142 ଅନୁଯାୟୀ କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ କରି, ଆମେ ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 5 ଙ୍କୁ ଏକକାଳୀନ 3 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ

ଓଡିଶା ରାଜ୍ୟକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଉଛୁ । ଆହୁରି, ଯଦି କୌଣସି ଅର୍ଥ ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 5ଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥାଏ, ତେବେ ତାହା ମଧ୍ୟ ଆଦାୟ କରାଯିବ ନାହିଁ । ଏହି ଅନୁଚ୍ଛେଦ ପୂର୍ବ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ହେବ ନାହିଁ ।

ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ସାରାଂଶ ପ୍ରସ୍ତୁତକାରୀ: **ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଗଲା ।**
ଦିବ୍ୟା ପାଣ୍ଡେ

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର:
ସୁବୋଧ ରାଉତ,
ଅନୁବାଦକ,
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।